

Międzynarodowa konkurencyjność gospodarki Litwy po przystąpieniu do Unii Europejskiej

**Osiągnięcia i postulowane
kierunki zmian**

Alina Grynia

**Międzynarodowa konkurencyjność
gospodarki Litwy po przystąpieniu
do Unii Europejskiej**

**Osiągnięcia i postulowane
kierunki zmian**

**Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2018**

Recenzje
prof. dr hab. Wojciech Kosiedowski
dr hab. Tomasz Dołęgowski, prof. SGH

Redakcja wydawnicza
Agnieszka Kołwzan

Projekt okładki i stron tytułowych
Karolina Zarychta
www.karolined.com

Skład i łamanie
SUNNY

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-748-4

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
-----------------	---

Rozdział 1

TEORETYCZNE ASPEKTY MIĘDZYNARODOWEJ KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARKI NARODOWEJ	15
1.1. Ewolucja poglądów na temat konkurencyjności gospodarki narodowej	16
1.2. Definicje oraz wymiary konkurencyjności międzynarodowej	20
1.3. Wieloaspektowy nurt badań w zakresie konkurencyjności gospodarki	23
1.4. Współczesne uwarunkowania konkurencyjności	27
1.5. Koncepcja konkurencyjności międzynarodowej – punkt wyjścia do badań	33

Rozdział 2

MODELOWA ANALIZA KONKURENCYJNOŚCI LITWY W KONTEKŚCIE PROCESÓW INTEGRACYJNYCH	37
2.1. Transformacja gospodarcza jako tło procesów integracyjnych	38
2.1.1. Przebieg transformacji w krajach Europy Środkowo-Wschodniej	38
2.1.2. Obraz Litwy jako kraju kandydującego do Unii Europejskiej	40
2.2. Pozycja konkurencyjna Litwy na tle krajów Europy Środkowo-Wschodniej w okresie poakcesyjnym	49
2.2.1. Wieloaspektowa ocena konkurencyjności na podstawie raportów WEF i IMD	49
2.2.2. Konkurencyjność Litwy w świetle najnowszych wybranych rankingów	63
2.3. Założenia teoretyczne identyfikacji wzajemnych zależności pomiędzy wejściem Litwy do UE a jej międzynarodową konkurencyjnością	67
2.3.1. Procesy integracyjne w krajach EŚW	67
2.3.2. Litwa w Unii Europejskiej – nowe otwarcie i oczekiwane efekty	72
2.3.3. Schemat analizy modelowej	75

Rozdział 3

ZMIANY W ZAKRESIE WYMIANY HANDLOWEJ LITWY	85
3.1. Wymiana towarowa Litwy z zagranicą	85
3.1.1. Wyniki wymiany handlowej Litwy ze światem	85
3.1.2. Handel Litwy z krajami UE (<i>intra UE</i>)	91
3.1.3. Handel zagraniczny Litwy z krajami trzecimi (<i>extra trade</i>)	99

3.2. Znaczenie handlu usługami w handlu zagranicznym Litwy	106
3.2.1. Handel usługami na Litwie przez pryzmat podstawowych wskaźników	106
3.2.2. Ocena konkurencyjności handlu usługami	113
3.3. Ocena pozycji konkurencyjnej Litwy w handlu towarami	116
3.3.1. Ujawnione przewagi komparatywne w litewskim handlu towarami	117
3.3.2. Ocena konkurencyjności handlu Litwy na podstawie wskaźników pokrycia importu eksportem	119
3.3.3. Ocena wewnątrzgałęziowej konkurencyjności Litwy	120
3.3.4. Zmiany w zakresie wymiany handlowej Litwy. Wnioski z analizy	123

Rozdział 4

WPŁYW BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH

NA KONKURENCYJNOŚĆ LITEWSKIEJ GOSPODARKI

4.1. Napływ bezpośrednich inwestycji do gospodarki litewskiej	128
4.1.1. Pozycja Litwy w regionalnych BIZ	128
4.1.2. Podmioty z kapitałem zagranicznym na Litwie	138
4.2. Zmiany w strukturze branżowej skumulowanych BIZ na Litwie	142
4.2.1. Struktura inwestycji zagranicznych na Litwie według rodzaju działalności	142
4.2.2. Kapitał zagraniczny w sekcji przetwórstwa przemysłowego	145
4.2.3. Kapitał zagraniczny w działalności finansowej i usługowej	151
4.3. Litewskie inwestycje bezpośrednie za granicą	155
4.4. Analiza wpływu BIZ na konkurencyjność gospodarki litewskiej – wybrane obszary	160
4.4.1. Wpływ BIZ na PKB i czynniki wytwórcze	160
4.4.2. Produktywność czynników wytwórczych w kontekście napływu BIZ	167
4.4.3. BIZ napływające do gospodarki litewskiej a rynek pracy	175
4.4.4. BIZ a wymiana handlowa Litwy	181
4.4.5. BIZ a innowacyjność gospodarki litewskiej	187
4.4.6. Wpływ BIZ na bilans płatniczy Litwy	199
4.4.7. Znaczenie BIZ dla gospodarki litewskiej – wnioski z analizy	202

Rozdział 5

PROCES KONWERCENCJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

5.1. Ocena tendencji w zakresie zmniejszania luki gospodarczej	207
5.1.1. Potencjał gospodarczy i demograficzny Litwy na tle gospodarki światowej oraz Unii Europejskiej	207
5.1.2. Wzrost gospodarczy i realna konwergencja	216
5.1.3. Stabilność makroekonomiczna – ocena porównawcza	224
5.2. Jakościowy wymiar wzrostu gospodarczego – konwergencja społeczna	233
5.2.1. Poziom dochodów ludności i konsumpcji	233
5.2.2. Zróżnicowanie dochodów i skala ubóstwa	243
5.2.3. Syntetyczne miary poziomu rozwoju społecznego mieszkańców Litwy	248
5.3. Konwergencja społeczno-gospodarcza Litwy w okresie poakcesyjnym. Wnioski z analizy	252

Rozdział 6

MIĘDZYNARODOWA KONKURENCYJNOŚĆ LITWY W KONTEKŚCIE

ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU. STAN I PERSPEKTYWY 257

6.1. Ewolucja struktury gospodarczej Litwy 257

6.1.1. Wymiana międzynarodowa, BIZ
a rozwój gospodarczy – ujęcie modelowe 2576.1.2. Paradygmat rozwoju Terutomo Ozawy –
implikacje dla gospodarki litewskiej 261

6.2. Poziom rozwoju gospodarki litewskiej – stan obecny i perspektywy 267

6.2.1. Rozwój gospodarczy a bezpośrednio inwestycje zagraniczne –
ujęcie modelowe 2676.2.2. Model Investment Development Path Johna H. Dunninga –
implikacje dla gospodarki litewskiej 2706.3. Zrównoważona konkurencyjność. Pozycja Litwy
na tle krajów Europy Środkowo-Wschodniej 278

6.3.1. Nowy model rozwoju gospodarki – zrównoważona i inkluzywna 278

6.3.2. Zrównoważony i inkluzywny rozwój
gospodarki litewskiej – ocena pozycji 282

6.3.3. Nowy wymiar konkurencyjności międzynarodowej 291

6.3.4. Zrównoważona konkurencyjność gospodarki litewskiej – ocena pozycji 297

6.4. Szanse i wyzwania w kontekście zrównoważonej konkurencyjności 304

6.4.1. Polityka gospodarcza Litwy na rzecz
zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności 305

6.4.2. Identyfikowane zagrożenia i postulowane kierunki zmian 310

ZAKOŃCZENIE 315

BIBLIOGRAFIA 321

Literatura 321

Źródła internetowe 332

Akty prawne 337

SPIS MAP 338

SPIS SCHEMATÓW 339

SPIS TABEL 340

SPIS WYKRESÓW 343